

Nga: Rrjeti Ballkanik për Gazetari Hulumtuese (BIRN Kosova)

Për: Kryetarin e Komunës së Kamenicës, Qëndron Kastrati

Rrjeti Ballkanik për Gazetari Hulumtuese (BIRN Kosova) në kuadër të bashkëpunimit me Ambasadën Britanike është duke punuar në inkurajimin e institucioneve publike për të rritur nivelin e zbatimit të rekomandimeve të Auditorit të Përgjithshëm.

Në fund të vitit të kaluar, BIRN Kosova e ka prodhuar një analizë të raporteve të auditimit të Komunës së Kamenicës për katër vjet. Përveç analizave janë mbajtur edhe disa debate nëpër komuna, ku ka marrë pjesë edhe Zyra Kombëtare e Auditimit, të cilët kanë ofruar asistencë në hartim të planeve për zbatimin të rekomandimeve, të cilën ndihmë ju inkurajojmë që ta shfrytëzoni.

Në këtë shkresë janë pasqyruar rekomandimet e përsëritura nëpër vite dhe çalimet në fusha specifike. Të bashkangjitura i keni edhe rekomandimet e dhëna nga Zyra Kombëtare e Auditimit për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2017 dhe 2016.

Duke marrë parasysh se punët në zbatimin e rekomandimeve janë në përfundim, kjo letër është sinjalizim shtesë për rëndësinë e zbatimit të plotë të rekomandimeve apo fillimin e zbatimit të rekomandimeve që marrin më shumë se 1 vit për t'u zbatuar.

Më poshtë gjeni vetëm disa prej shumë rekomandimeve që keni marrë nga Auditori.

- Rekomandimet e Auditorit për të shmangur theksimin e çështjeve, duke e përmirësuar gabimet në shpалosjen e pasurive dhe detyrimeve kontingjente dhe për ta konfirmuar vlerësimin e saktë të tyre.
- Kryetari të bëjë një vlerësim gjithëpërfshirës të shkaqeve për mos realizim të mirë të kategorive përkatëse, si dhe të sigurojë një planifikim të drejtë buxhetor krahas projekteve të synuara dhe monitorim të performancës buxhetore në baza të rregullta kohore.
- Kryetari duhet të sigurojë se marrëveshjet për shërbime të veçanta lidhen pas zhvillimit të procedurave të thjeshtësuara të rekrutimit, përmes konkursit publik dhe vetëm në rast të kërkesave për punë specifike, e jo për pozita të rregullta.
- Rekomandimet e dhëna për dhënien e pronave me qira, si dhe adresim të dobësive të identifikuar në prokurimit dhe menaxhim të kontratave.

Ne do të vijmë në një vizitë në institucionin tuaj për të biseduar për telashet që i keni në zbatim të rekomandimeve si dhe për të parë secilin rekomandim se në cilën fazë është aktualisht: është realizuar plotësisht, është në proces të zbatimit apo nuk është zbatuar fare.

ANEKS

Rekomandimet e Auditorit për Komunën e Kamenicës, që janë pjesë e raportit të auditimit të Pasqyrave Financiare për vitin e përfunduar me datën 31 dhjetor 2017.

Nr.	Rekomandimet e Auditorit në raportin e Auditimit për PVF - 31.12.2017	Plotësisht	Në proces	Të pa-adresuara
1	Kryetari duhet të siguroj se është bërë një analizë për t'i përcaktuar shkaqet për Theksim të Çështjes së opinionit të auditimit. Veprime specifike duhet të ndërmerren për t'i adresuar shkaqet në mënyrë sistematike për të eliminuar gabimet në shpalosjen e pasurive dhe detyrimeve kontingjente dhe për ta konfirmuar vlerësimin e saktë të tyre. Gjithashtu, Kryetari duhet të siguroj se janë vendosur procese efektive për të konfirmuar që plani i hartimit të PFV 2018 i adreson të gjitha çështjet që kanë të bëjnë me pajtueshmërinë. Kjo gjithashtu, duhet të përfshijë rishikimin e PFV-ve nga menaxhmenti, me fokus të veçantë në fushat me rrezik të lartë ose fushat ku janë identifikuar gabime në vitet e mëparshme. Deklarata e bërë nga Zyrtari Kryesor Administrativ dhe ai Financiar, nuk duhet të nënshkruhet përveç nëse ndaj PFV-të janë aplikuar të gjitha kontrollet e nevojshme.			
2	Kryetari të bëj një vlerësim gjithëpërfshirës të shkaqeve për mos realizim të mirë të kategorive përkatëse, si dhe të siguroj një planifikim të drejtë buxhetor krahas projekteve të synuara dhe monitorim të performancës buxhetore në baza të rregullta kohore.			
3	Kryetari duhet të siguroj që të merren masa të nevojshme në mënyrë që të bëhet verifikimi i 1/3 të pronave për tatimin në pronë, në mënyrë që shënimet rreth tatimit në pronë të janë të plota dhe të maksimizohen përfitimet nga kjo e hyrë.			
4	Kryetari duhet të siguroj se marrëveshjet për shërbime të veçanta lidhen pas zhvillimit të procedurave të thjeshtësuara të rekrutimit, përmes konkursit publik dhe vetëm në rast të kërkesave për punë specifike, e jo për pozita të rregullta			
5	Kryetari të siguroj forcimin e kontrolleve me rastin e pagesave, me ç`rast pagesat procedohen vetëm në mbulesë të plotë të faturave dhe verifikimit të saktë të tyre.			
6	Kryetari të siguroj se janë ndërmarrë masa konkrete lidhur me realizimin e projekteve të cilat kanë ngecur dhe më tutje, të			

	forcohen kontrollet mbi mbikëqyrjen e projekteve në mënyrë që ato të përfundohen sipas planit dinamik.			
7	Kryetari të siguroj se projektet janë pajisur me dokumentacionin e nevojshëm në përputhje me kërkesat e ligjit të ndërtimit, me ç`rast fillimisht sigurohet leja ndërtimore, mbikëqyrja inspektive gjatë ekzekutimit dhe në fund të projektit të sigurohet leja e përdorimit.			
8	Kryetari të siguroj se procesi i inventarizimit përfshinë gjithë pasurinë komunale dhe pas kryerjes së këtij procesi, gjendja e inventarizuar krahasohet me regjistrin e përgjithshëm të pasurive, në mënyrë që diferencat e mundshme identifikohen dhe më pas pasqyrohen në regjistrat e pasurive.			
9	Kryetari duhet të rishqyrtojë shkaqet për dështimin në inkasimin e LLA-ve dhe të siguroj se janë vendosur mekanizma efektiv për mbledhjen e të tyre. Kryetari po ashtu duhet të inicioj një proces rivlerësimi, ku të gjitha llogaritë do të analizohen në kuptimin e vjetërsisë, shumave domethënëse, mundësive reale për inkasim dhe ushtrimin e masave ligjore për mbledhjen e tyre.			
10	Kryetari të siguroj ndërmarrjen e masave për shpalljen publike të dhënies në shfrytëzim të kiosqeve dhe pronave tjera komunale, në mënyrë që më pas të bëhet faturimi i rregullt i tyre.			
11	Kryetari duhet të siguroj që zbatimi i planit të veprimit, monitorohet në vazhdimësi dhe raportohet në baza të rregullta mujore ose tre mujore në lidhje me progresin e arritur në këtë drejtim. Rekomandimet të cilat nuk zbatohen sipas afateve, të rishikohen në një afat të shkurtër nga kryetari, si dhe të ndërmerren veprime pro-aktive ndaj barrierave të paraqitura gjatë zbatimit.			
12	Kryetari të siguroj se, plani i NjAB-së të zbatojë një qasje ndaj fushave me rrezik duke ndihmuar aktivitetet operative në vazhdim, si dhe një fokus më të lartë të menaxhmentit në adresimin e rekomandimeve, në mënyrë që përfitimet nga auditimi i brendshëm të jenë sa më të larta.			
13	Kryetari duhet të siguroj se është kryer një rishikim për të përcaktuar formën e raportimit financiar dhe operativ tek menaxhmenti i lartë. Ecuritë buxhetore, duke përfshirë të hyrat dhe shpenzimet, si dhe plani i prokurimit duhet të jenë subjekt i raportimeve dhe rishikimeve të rregullta nga ana e menaxhmentit. Gjithashtu, për të reduktuar ndikimin e			

rreziqeve në nivele të pranueshme, komuna duhet të hartoj regjistrin e rreziqeve me të gjitha masat/veprimet e duhura për të vendosur nën kontroll kërcënimet e ekspozuara.			
---	--	--	--

Nr.	Rekomandimet e dhëna në vitin 2016 (Të evidentuara në fund të raportit të auditimit për 2017)	Plotësisht	Në proces	Të pa-adresuara
1	Kryetari duhet të sigurojë se është bërë një analizë për t'i përcaktuar shkaqet për Theksim të Çështjes së Opinionit si dhe të ndërmerren veprime për përmirësimin dhe mos përsëritjen e tyre në të ardhmen. Gjithashtu, duhet të sigurojë se janë vendosur procese efektive për të konfirmuar që plani i hartimit të PFV 2017 i adreson të gjitha çështjet e ngritura në raport dhe Deklarata e bërë nga Zyrtari Kryesor Administrativ dhe ai Financiar, nuk duhet të dorëzohet përveç nëse ndaj draft PFV-të janë aplikuar të gjitha kontrollet e nevojshme.			
2	Kryetari duhet të aplikoj masa përgjegjësie ndaj personave të ngarkuar për zbatimin e rekomandimeve dhe sigurojë se plani i veprimit po zbatohet me kohë dhe në mënyrë efektive për të gjitha rekomandimet e dhëna, dhe me fokus të veçantë tek ato me prioritet të lartë. Progresi në zbatimin e rekomandimeve duhet t'i nënshtrohet rishikimeve sistematike nga Kryetari.			
3	Kryetari duhet të sigurojë se është hartuar strategjia zhvillimore gjithëpërfshirëse duke përfshirë palët e interesit dhe duke llogaritur kostot për implementimin e saj, si dhe të bëhet vlerësimi i rreziqeve me të cilat mund të ballafaqohet komuna.			
4	Kryetari duhet të miratoj një plan të përgjithshëm strategjik për komunën i cili do të përcaktojë objektivat afatgjata dhe të shërbejë si platformë orientuese për hartimin e planeve vjetore, kryerjen e analizave krahasuese mes viteve dhe matjen e rezultateve kundrejt objektivave.			
5	Kryetari duhet të sigurojë se është kryer një rishikim për të përcaktuar formën e raportimit financiar dhe operativ tek menaxhmenti i lartë, nga i cili kërkohet që të mbështesë menaxhimin efektiv të veprimtarisë dhe të sigurojë se është vendosur një zgjidhje e përshtatshme gjatë muajve në vijim.			
6	Për të arritur përfitimin maksimal nga shërbimet e auditimit të brendshëm, Kryetari duhet të rishikojë veprimet e ndërmarra			

	nga menaxhmenti në lidhje me implementimin e rekomandimeve të auditimit të brendshëm.			
7	Kryetari duhet të sigurojë që performanca buxhetore është monitoruar në mënyrë sistematike në baza mujore dhe që ky rishikim i identifikon dhe adreson shkaqet dhe barrierat për mos zbatim me kohë të investimeve kapitale dhe për bartjen e vazhdueshme të obligimeve në buxhetet e viteve vijuese.			
8	Për të shmangur ndikimet e përmendura më lart, Kryetari duhet të përmirësoj procesin e verifikimit vjetor të pronave dhe të siguroj se verifikimi i pronave komunale, bëhet në baza të rregullta vjetore, dhe sipas kuotave të përcaktuara me Udhëzimet administrative			
9	Kryetari duhet të sigurojë që mekanizmat e duhur për mbledhjen e borxheve operojnë dhe duhet të sigurohet që të aplikohen gjambat në vonesat e caktuara dhe njëkohësisht të sigurohet transparencë, dhe trajtim i drejtë dhe i barabartë për të gjithë shfrytëzuesit e mundshëm gjatë dhënies së hapësirave me qira.			
10	Kryetari duhet të sigurojë se punonjësit e angazhuar përmes marrëveshjeve për shërbime të veçanta të angazhohen vetëm në rastet kur ka kërkesa specifike, dhe mbajtja e tatimeve në burim të jetë në harmoni me legjislacionin e aplikueshëm në fuqi.			
11	Kryetari duhet të sigurojë që të gjitha shpenzimet regjistrohen në kategorinë e duhur, duke siguruar pasqyrim të saktë të shpenzimeve për të gjitha kategoritë.			
12	Kryetari i komunës duhet të sigurojë që komisioni i inventarizimit vjetor të pasurisë jo financiare, të bëjë inventarizimin e plotë të pasurisë jo financiare dhe të bëjë krahasimin e saj më gjendjen në regjistrat kontabël. Diferencat e që dalin si rezultat i regjistrimeve, duhet të sqarohen me menaxhmentin dhe regjistrat përfundimtar, të prezantojnë gjendjen aktuale të pasurisë.			